

Islám a diskusia o interrupciách

OMAR SULEIMAN

ISLAMONLINE.sk

O autorovi

Imám Omar Suleiman je zakladateľom a prezidentom Inštitútu pre islamský výskum – Yaqeen a hosťujúcim profesorom islamských štúdií v postgraduálnom programe liberálnych štúdií na texaskej Southern Methodist University.

Vyhlásenie: stanoviská, názory, výsledky a závery publikované v týchto dokumentoch a článkoch sú výhradne autorské. Inštitút Yaqeen sa v nijakej miere nehlási k žiadnemu osobnému stanovisku autorov. Náš tím je po všetkých stránkach rôznorodý, čo nám umožňuje viesť trvalý a obohacujúci dialóg napomáhajúci pri tvorbe kvalitného výskumu.

Chránené autorským právom © 2017. Inštitútu pre islamský výskum – Yaqeen. Preklad vypracovala Islamská nadácia na Slovensku (2019) so súhlasom inštitútu Yaqeen.
ISBN 978-80-570-1186-6

Je islám za život, za možnosť voľby, alebo oboje v závislosti od okolností? A aké dôsledky má odpoveď na túto otázku v súčasnej politickej diskusii? Táto štúdia obsahuje komplexný pohľad klasických a súčasných muslimských právnikov na danú problematiku v súlade s vyvíjajúcimi sa metódami, okolnosťami a diskusiami o témach antikoncepcie a potratov.

Posvätnosť života v isláme

Rovnako ako všetky Bohom zjavené knihy, aj Korán jednoznačne posväcuje ľudský život. Zabíjanie akejkoľvek nevinnnej osoby – bez ohľadu na jej vek alebo vierovyznanie – je odsúdené tými najprísnejšími slovami: „Nezabíjajte nikoho, koho Vám Boh zakázal zabiť, jedine podľa práva!“ (Vznešený Korán, 6:151).

V istom známom výroku prorok Muhammad, mier a požehnanie s ním, povedal: „Prvou vecou, o ktorej sa bude rozhodovať v Súdny deň, budú prípady krviprelievania.“¹

Mať deti a modliť sa za ich zbožnosť sa považuje v isláme za akt uctievania Boha. Je to vyjadrené v mnohých koránskych prosbách:

„(Abrahám prosil): Pane, daj mi syna, ktorý bude patriť medzi bezúhonných.“ (Vznešený Korán, 37:100).

„(Zachariáš) povedal: „Pane môj, moje kosti už zoslabli a moja hlava sa pokryla šedinami. Nikdy som nebol pri vzývaní Teba, Pane môj, nevypočutý; avšak obávam sa o tých, ktorí prídu po mne. Moja žena je síce neplodná, ale z Tvojej moci mi daruj potomka, ktorý by sa stal mojím dedičom (v prorockve) i dedičom rodu Jakubovho, a učiň ho, Pane môj, Tebe oddaného.“ (Vznešený Korán, 19:4-6).

Okrem toho, prorok Muhammad, mier a požehnanie s ním, zakázal svojmu ľudu v tej dobe rozšírené praktizovanie ženskej infanticídy (zabíjanie novorodencov ženského pohlavia po ich narodení) prednesením týchto veršov: „A až zaživa pochovaná bude opýtaná pre aký hriech bola zabitá?“ (Vznešený Korán, 81:8-9).¹

Korán sa tiež prihovára k ľuďom, ktorí zabili svoje deti zo strachu pred chudobou:

„Povedz: „Podťe sem, aby som Vám povedal, čo vám váš Pán zakázal! Nepridružujte k Nemu nič, buďte láskaví k rodičom, nezabíjajte z nedostatku svoje deti, veď sme už-tedríli obživu vám aj im! Stráňte sa smilstva verejného i tajného, nezabíjajte nikoho,

1 Zaznamenal al-Buchárí (6471) od ‘Abdulláha ibn Umara (r.a.).

koho Vám Boh zakázal zabiť, jedine podľa práva! A to je to, čo vám On prikazuje - snád' budete rozumní!" (Vznešený Korán, 6:151).

Antikoncepcia

Hoci islám ustanovil posvätnosť života, zrušil infanticídu a podnecoval ľudí k plodeniu zbožného potomstva, zároveň uznáva, že nútiť kohokoľvek priniesť na svet potomstvo bez ohľadu na jeho životnú situáciu je nepraktické. Inými slovami, islám učí muslimov, že priviesť na svet dieťa je požehnaním pre tých, ktorí sú toho schopní, ale tiež uznáva, že nie vždy je to možné. V klasických knihách islamskej právnej vedy sa v rámci tejto diskusie prihliada na okolnosti, akými sú schopnosť ženy udržať tehotenstvo alebo situácia, kedy manžel žije dlhodobo vzdialený od svojej manželky.

Prevažná väčšina *fuqahá'* (náboženských právnikov) – minulých i súčasných – tvrdí, že v individuálnych prípadoch je povolený dočasný odklad založenia si rodiny, ktorý však nie je prípustný ako celospoločenský ideál a nemá byť uprednostňovaný pred zakladaním rodín. Prípustnosť tohto odkladu vyplýva zo skutočnosti, že Prorok, mier a požehnanie s ním, schválil *'azl* (prerušovaný styk), alebo odtiahnutie sa pred ejakuláciou, pri mnohých príležitostiach, ktoré sú vysledovateľné k viac ako desiatim z jeho spoločníkov.² V najznámejšej tradícii o tejto praxi Džábir ibn 'Abdilláh (nech je s ním Boh spokojný) hovorí: „Praktizovali sme *'azl* počas života Božieho posla, mier a požehnanie s ním, a ak by za to mal byť trest, Korán by nám to zakázal.“³

Prípustnosť *'azlu* je však podmienená istými podmienkami. Niektoré z týchto podmienok sú diskutabilné⁴, ale najviac zdôrazňovaná je vzájomná dohoda manželov, pretože počatie potomkov sa v manželstve očakáva a obaja manželia majú naň právo. Tradiční učenci taktiež tvrdili, že obojstranná dohoda je nevyhnutná, pretože sexuálne potešenie je ďalším spoločným právom v manželstve a manželka nemusí zažiť potešenie zo sexuálneho styku, ak sa manžel odtiahne pred ejakuláciou.

2 Pozri: Zád al-Ma'ád, siedme vydanie (Bejrút: ar-Risála, 1985), 5/142-145.

3 Zaznamenal al-Bucháří (5208) a Muslim (3497).

4 Vzhľadom na to, že Prorok označoval *'azl* v jednom hadíse za „skryté zabíjanie detí“, niektorí právni experti sa domnievali, že by sa to nemalo vykonávať kvôli strachu z chudoby, čo bol hlavný dôvod zabíjania detí v arabskom svete. Iní svoj názor zladili s výrokmi, ktoré tvrdia, že *'azl* je zavrhnutie hodný, no nie je priamo zakázaný.

V dnešnej modernej dobe sa väčšina islamských učencov zhoduje na tom, že bezpečné antikoncepčné prostriedky, najmä tie, ktoré úplne zabraňujú oplodneniu a sú analogické s *‘azlom*; sú povolené, ak sú splnené podmienky *‘azlu*, a najmä, ak je to odôvodnené naliehavými praktickými okolnosťami. Niektorí učitelia preferujú konkrétne antikoncepčné metódy, ako napríklad kondómy a vnútromaternicové telieska, ako vhodnejšie pred inými spôsobmi regulovania pôrodnosti – napríklad pred orálnou antikoncepciou, ktorá môže mať negatívne vedľajšie účinky na zdravie ženy alebo voči antikoncepčným prostriedkom, ktoré zasahujú až po oplodnení. Kedykoľvek dôjde k zásahu až po oplodnení,⁵ i keby bol tento zásah okamžitý a pred uhniesďovaním sa zygoty do steny maternice, záležitosť sa stáva spornejšou a podľa niektorých muslimských učencov ide v niektorých prípadoch o nepovolene prerušené tehotenstvo.⁶

Interrupcia

Vo všeobecnosti muslimskí právni experti nazerali na plod vždy ako na vzácny počiatok ľudského života. Maternica je vnímaná ako krehká nádoba, ktorá nesie jedinečnú ľudskú dušu, a preto si zaslúži ochranu a starostlivé zaobchádzanie. Korán uvádza:

„A rozvedené ženy nech samé vyčkajú po dobu troch cyklov a nie je im dovolené zatajovať to, čo Boh stvoril v ich lonoch, ak veria v Boha a v Súdny deň.“ (Vznešený Korán, 2:228).

Lono je posvätné, ako i putá, ktoré sú naň viazané. V hadíse kudsí Boh hovorí: „Ja som Boh a ja som ar-Rahmán (Najmilosrdnejší), ten ktorý stvoril rahim (lono), takže ktokoľvek

5 Mnohí lekári sa domnievajú, že s novšími typmi vnútromaternicových teliesok je výskyt oplodnenia oveľa menej pravdepodobný ako v minulosti, a preto sa diskusia ohľadom bránenia uhniesďovania sa oplodneného vajíčka v súvislosti s touto metódou stáva čoraz irelevantnejšou.

6 V 60. rokoch minulého storočia Americká akadémia pôrodníkov a gynekológov definovala začiatok tehotenstva ako ukončenie uhniesďovania sa zygoty v maternici na rozdiel od predchádzajúceho názoru, podľa ktorého tehotenstvo začína oplodnením. Medzi oplodnením a uhniesdením je rozdiel približne dva týždne a redefinícia tejto terminológie je zakotvená v dnešnej právnej diskusii, ktorá sa týka tejto oblasti. Pre tých, ktorí dodržiavajú novšiu definíciu, prevencia uhniesdenia sa rovná prevencii tehotenstva, zatiaľ čo opozícia sa domnieva, že prevencia uhniesdenia zahŕňa zabíjanie živej bytosti.

s ním ostane spojený (vzťahy s ním), obdarujem ho svojim milosrdenstvom, a ktokoľvek preruší putá s ním, ja mu odpriem svoju milosť.“⁷

Podobne, ako pri diskusii v USA ohľadom začiatku tehotenstva, aj nábožensko-právni experti dlho diskutovali o tom, kedy a ako presne stanoviť limity možnej interrupcie. Diskusia o interrupcii ako celku začína diskusiou o tom, kedy začína život.

V nasledujúcich odsekoch budeme pracovať spätne od definície počatia, ktorú budeme objasňovať na postojoch štyroch hlavných *mazhabov*, teda interpretačných škôl islamského práva.

Učenci všetkých škôl islamského práva sa zhodujú na tom, že 120 dní od počatia dochádza k vdýchnutiu duše.⁸ Toto tvrdenie vychádza z výroku proroka Muhammada, mier a požehnanie s ním, že anjel vdýchne dušu do plodu na 120. deň. Avšak muslimskí učenci nekladú vždy vdýchnutie duše na rovnakú úroveň ako završenie embryogenézy (*tachalluk*). Niektorí, ako napríklad Ibn az-Zamlak'ani (zomrel 727 hidžry, nech je k nemu Boh milosrdný) z 13. storočia, na základe Prorokových výrokov usudzujú, že embryogenéza je takmer ukončená už v 40 či 42 dni od počatia⁹ (v 54 až 56 dni gestačného veku). Potom duša zostúpi do tela, ktoré je pripravené k jej prijatiu alebo odíde, ak ju telo nie je schopné prichýliť. Boh v Koráne hovorí: „Potom sme ho učinili kvapkou obsiahnutou v mužskom semene na mieste bezpečnom. Potom sme z kvapky semena stvorili hmotu priľnavú a z hmoty priľnavej sme utvorili kúsok mäsa; a z kúska mäsa sme stvorili kosti a kosti sme obalili mäsom. Potom sme mu v inom stvorení dali vzniknúť. Buď požehnaný Bože, najlepší zo stvoriteľov!“ (Vznešený Korán, 23:12-14).

Arabský pojem *summa* (potom) odkazujúci na následnosť s oneskorením, sa používa vo vyššie uvedených veršoch na oddelenie štádia embryogenézy a „vývoja do ďalšieho stvorenia“. Alí (nech je s ním Boh spokojný) veril a hlásal, že práve toto je všeobecný odkaz na štádium, v ktorom je vdýchnutá duša.¹⁰ Okrem toho, vo vyššie uvedenom verši sa spomína tvorba kostí a ich obalenie mäsom medzi prvými štádiami vývoja a pred vdýchnutím duše.

7 Zaznamenal Abú Dáwúd (1694), at-Tirmizí (1/348), Ahmad (1/194), Ibn Hibbán (2033), al-Buchárí v al-Adab al-Mufrad (53) a al-Albani v s-Silsila al-ahádísi s-sahíha (2/36:520).

8 Lekári stanovujú dĺžku tehotenstva od posledného cyklu, približne dva týždne pred počatím.

Preto 134 dní tehotenstva podľa lekárskeho stanoviska znamená 120 dní tehotenstva v terminológii islamského práva.

9 Pozri: al-Burhán al-kášif (s. 275), Ibn az-Zamlak'ani.

10 Pozri: Tafsír Ibn Kasír: Súra al-Mu'minún 23, verš 14.

Prerušenie tehotenstva je po 120. dni kategoricky zakázané, pretože embryo je už plne posvätným ľudským životom. Z islamského hľadiska by to bola vražda. Existuje tu jediná výnimka – rozhodnutie lekára v prípade vážneho ohrozenia života matky v prípade pokračovania tehotenstva. Iba v tomto prípade môže byť tehotenstvo ukončené aj po 120. dni. Logika v pozadí islamského práva je založená na nasledujúcej právnej zásade: neistota by nemala mať prednosť pred istotou. Inými slovami, potenciálny život (novorodenca) by nemal ohroziť existujúci život (matky). Hoci sú obaja formálne nažive, prežitie matky má prednosť, pretože jej život je zjavne potvrdený, zatiaľ čo prežitie plodu, ktorý sa v nej vyvíja, je relatívne. Neistota ustupuje istote a menšou ujmom sa predchádza väčšej strate. Náboženský experti prichádzajú k podobným tvrdeniam, hoc sa na to pozerajú z iného uhla pohľadu: matka je dárkyňou života dieťaťa, takže i keď majú rovnakú šancu na prežitie, pokiaľ je plod jej súčasťou a je na nej závislý, nevytrhne sa koreň, aby sa zachránila vetva. V prípade nutnosti výberu by mala byť obetovaná vetva, aby sa zachránil koreň.

Pokiaľ ide o interrupciu medzi 40. a 120. dňom, štyri *mazhaby* sa nezhodnú dokonca ani vo svojich vlastných radoch a preto budeme uvádzať iba dominantný postoj každej z týchto škôl. Málikovský mazhab je v tomto ohľade tradične najprísnejší, je proti medicínskym zásahom za účelom kontroly pôrodnosti (vrátane liekov na orálne užitie). Niektorí učenci tejto školy sú dokonca i proti snahe vylúčiť semeno po pohlavnom styku. Prevládajúci hanafijský postoj povoľuje prerušenie tehotenstva do 120. dňa, pričom niektorí interrupciu povoľujú i bez súhlasu manžela.¹¹ V súčasnosti zastávajú mnohé spolky právnych expertov názor, ktorý zastáva hanbalovská právna škola; povolenie interrupcie do 40. dňa a v prípade nevyhnutnej potreby až do 120. dňa (napríklad v prípade znásilnenia či rozsiahleho poškodenia plodu nezlučiteľného so životom).

Väčšina právnych expertov povoľuje interrupciu počas prvých 40 dní od počatia v prípade vzájomnej dohody manželov a najmä v prípadoch, kde je to náležite odôvodnené (ako napríklad znásilnenie či fyzická alebo duševná neschopnosť vychovávať deti). Rovnako ako pri *'azl* (prerušovaný styk) množstvo učencov tvrdí, že strach z chudoby nie je dôvodom na interrupciu. Málikovský *mazhab* odmieta interrupcie úplne. Ibn Džuz-

11 Učenci sa jednoznačne zhodujú, že žena má právo mať potomkov a preto nemôže byť nútená ukončiť tehotenstvo. Väčšina učencov zastáva názor, že manžel má taktiež rovnaké právo, a preto ani ona nemôže trvať na potrate bez pádneho dôvodu. Pozri: al-Kásání: *Badá'iu s-sanái* (2/334); al-Bádží: *al-Muntaká Šarhu Muwatta'* (4/134); Ibn Hadžar: *Fathu I-Báři* (9/308); Ibn Hubajr: *al-Ifsá* (2/141).

zaj (zomrel 741 hidžry), a málikovskí právni experti hovoria, že „v momente, keď dôjde k splynutiu spermie a vajíčka v maternici, stáva sa zásah do maternice neprípustným. Je nesprávne, ak sa do maternice zasahuje počas vývoja vonkajších črt plodu, ale ešte horšie je, ak sa zasahuje v čase, keď bola plodu vdýchnutá duša. To posledné, by bolo zabitím duše – na základe konsenzu.“¹²

Mnohí súčasní učitelia ponúkajú duchovné poradenstvo tým, ktorí uvažujú o potrate pred 40. dňom po počatí. Toto poradenstvo sa väčšinou týka povzbudzovania k pokračovaniu v tehotenstve, pokiaľ neexistuje nebezpečenstvo pre matku alebo plod, pričom zároveň ponecháva možnosť inej voľby pre tých, ktorí sa rozhodnú inak. Podľa lekára Hátima Al Hadža je „interrupcia prípustná v prvých 40-tich dňoch tehotenstva na základe vzájomnej dohody oboch partnerov z opodstatnených dôvodov, akým je napríklad i strach ženy z toho, že nebude schopná postarať sa o novorodenca. V takomto prípade je však lepšie vyhnúť sa interrupcii, a ak sa budúci rodičia spoľahnú na Božiu pomoc a budú Bohu dôverovať, Boh ich neopustí. Jedného dňa sa môže tento plod stať ich obľúbeným dieťaťom.“¹³

Porovnanie s inými náboženskými tradíciami

Podobne ako islamské právo i iné náboženské tradície majú rôzne pohľady na kľúčové otázky týkajúce sa tejto diskusie. Katolícky postoj býva obvykle najprísnejší. Pápež František ho vyjadruje nasledujúcimi slovami: „Je strašné čo i len pomyslieť na to, že existujú deti, obete potratov, ktoré nikdy neuvidia denné svetlo.“ Jeden z predchodcov pápeža Františka – pápež Ján Pavol II.¹⁴ napísal publikáciu s názvom *Evangelium vitae* (Evanjelium života), ktorá potvrdzuje názor Katolíckej cirkvi, že život je posvätný od počatia. V 19. storočí mali katolíci v rámci tejto otázky ešte určitý priestor pre diskusiu.¹⁵ Pred

12 al-Kawánín al-fikhíja: 141, od Ibn Džurraja.

13 Abortion Due to Family Issues (prevzaté z www.drhatemalhaj.com).

14 Pápež František odsudzuje „hrôzu“ interrupcie, 14. 1. 2014. Citované 10. 2. 2017 z <http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-25723422>.

15 Ján Pavol II., Vatikán, *Evangelium vitae* (Evanjelium života), 25.3.1995, citované 19.3.2013 z http://www.vatican.va/holy_father/john_paul_ii/encyclicals/documents/hf_jp-ii_enc_25031995_evangelium-vitae_en.html.

rokom 1869 zastávala Katolícka cirkev podobný postoj ako islamskí právni experti, ktorí tolerujú interrupcie v určitých prípadoch do 40. dňa od počatia.¹⁶ Je pozoruhodné, že v úplnom kontraste s islamským postojom uprednostňovania života matky vo všetkých prípadoch Katolícka cirkev uprednostňovala pred životom matky, život plodu, argumentujúc, že matka už bola pokrstená a je jej zaručená spása, no dieťaťu takáto príležitosť zatiaľ poskytnutá nebola.¹⁷ Zjednotená metodistická cirkev zastáva názor, že je „rovnako povinné rešpektovať posvätnosť života a blaho matky a nenarodeného dieťaťa“.¹⁸ Luteráni a Evanjelikáli vnímajú interrupcie vo všeobecnosti ako nemorálne, s výnimkou interrupcií pre záchranu života matky a v prípade znásilnenia a incestu. Podobné je tiež stanovisko Anglikánskej cirkvi¹⁹, ktorá „kombinuje názor odporu voči interrupciám s uznaním, že v prípade prísne vymedzených podmienok môžu byť morálne uprednostniteľné pred inou možnou alternatívou.“²⁰

Časové ohraničenia obmedzujúce možnosť interrupcie používané islamskými právnikmi sa v protestantskom odmietaní potratov nenachádzajú. Dôraz sa kladie iba na extrémne okolnosti, ktoré sa považujú za výnimky a poskytujú možnosť vykonania interrupcie. Mnohé protestantské zbory odmietajú interrupciu a antikoncepciu ako „primárny prostriedok kontroly pôrodnosti“²¹, či prostriedok pre zabezpečenie „osobného alebo sociálneho pohodlia“²². Islamskí učitelia zdieľajú vo všeobecnosti rovnaké obavy, avšak nemajú taký odmietavý názor voči antikoncepcii.

Čo sa týka legislatívy, americká baptistická cirkev odsudzuje interrupciu, no nezaujíma voči nej tvrdý postoj. Povzbudzuje svojich členov, aby „sa snažili hľadať duchovné

16 Johnson, Brian, V. (2005) "Early Abortion: Venial or Mortal Sin?", Irish Theological Quarterly, str. 70.

17 Ibid.

18 Oznamy Zjednotenej metodistickej cirkvi, Social Principles: The Nurturing Community, citované 10.2.2017 z <http://www.umc.org/what-we-believe/the-nurturing-community>.

19 Life Library - Abortion., citované 10.2.2017 z <http://www.lcms.org/page.aspx?pid=849>.

20 Christian presence in every community, citované 12.2.2017 z <https://www.churchofengland.org/our-views/medical-ethics-health-social-care-policy/abortion.asp>.

21 Uznesenie amerických baptistov týkajúce sa interrupcií a úradov v miestnej cirkvi, 12/87. Online: <http://www.abc-usa.org/wp-content/uploads/2012/06/Abortion-and-Ministry-in-the-Local-Church.pdf>.

22 The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, citované 9.2.2017 z http://www.lds.org/ldsorg/v/index.jsp?locale=0&sourceId=43de991a83d20110VgnVCM100000176f620a___&vgn.extoid=e1fa5f74db46c010VgnVCM1000004d82620aRCRD.

poradenstvo, modlili sa a svedomito zvažovali svoje rozhodnutie.“²³ Presbyteriáni všeobecne nesúhlasia s interrupciami, ale zastávajú názor, že je to osobné rozhodnutie, ktoré by malo byť ponechané na rodičov a nemalo by byť „obmedzené zákonom“.²⁴

Tradičná židovská literatúra obsahuje mnoho klasických diskusií, ktoré sú vedené aj medzi muslimskými právnikmi. Kým reformované a liberálne židovské hnutia otvorene obhajujú právo na interrupciu, ortodoxní Židia zostávajú v tejto otázke rozdelení, pričom väčšina umožňuje ukončenie tehotenstva iba v extrémnych situáciách.²⁵ Rovnako ako muslimskí právnici, aj ortodoxní Židia dôrazne odmietajú interrupciu, ku ktorej by viedli obavy z chudoby alebo z dôvodu, že dieťa môže mať zdravotné problémy, ktoré však neohrozujú jeho život. Hlavná diskusia sa vedie o tom, či má byť ohrozenie života matky jedinou výnimkou z pravidla. Židia, rovnako ako muslimovia, uprednostňujú život matky pred životom plodu v akomkoľvek štádiu tehotenstva. Ortodoxní rabíni dokonca v klasických diskusiách bežne spomínajú udelenie výnimky pre interrupciu, ktorá sa môže uplatniť do 40 dní od oplodnenia.²⁶ Stupeň zákazu interrupcií po dosiahnutí štvrtého mesiaca tehotenstva je pre islamských učencov jedinečný, keďže tí sa odvolávajú na známy výrok proroka Muhammada, podľa ktorého anjeli v tomto bode vdýchnu dušu do plodu.

Praktická skutočnosť a morálne predpisy

Obhajcovia neziskovej organizácie *Plánované rodičovstvo* poukazujú predovšetkým na to, že ich služby umožňujú ľuďom s nízkymi príjmami a osobám bez zdravotného poistenia prístup k antikoncepcii a sexuálnej zdravotnej starostlivosti.²⁷ V rámci zdravotníckych služieb poskytovaných organizáciou *Plánované rodičovstvo* predstavovali vykonané in-

23 American Baptist Resolution Concerning Abortion And Ministry In The Local Church, 12/87.

Online: <http://www.abc-usa.org/wp-content/uploads/2012/06/Abortion-and-Ministry-in-the-Local-Church.pdf>.

24 Abortion Issues, 23, 2. F. , 5.4.2016, citované 4.2.2017 z <http://www.presbyterianmission.org/blog/abortion-issues-2/>.

25 What Do Orthodox Jews Think About Abortion and Why? (25. 8. 2000), citované 17.1.2017 z http://www.slate.com/articles/news_and_politics/culturebox/2000/08/what_do_orthodox_jews_think_about_abortion_and_why.html.

26 Ibid.

27 Coleman, C. (2011) Five myths about Planned Parenthood, citované 17.12.2016 z https://www.washingtonpost.com/opinions/five-myths-about-planned-parenthood/2011/04/14/AFogj1iD_story.html?utm_term=.2a68350e3ad8.

terrupcie v roku 2009 iba 3 % všetkých zdravotníckych služieb (332 000 ukončených tehotenstiev z celkového počtu 11,4 milióna poskytnutých služieb).²⁸ Zo štatistík je zjavné, že prístup k antikoncepcii znižuje počet neželaných tehotenstiev, ktoré môžu viesť k interrupcii. Islamskí právni teoretici poukazujú na preferenciu predchádzania nechceným okolnostiam pred neskoršou nápravou problematických dôsledkov. To zahŕňa reformu morálnej etiky v spoločnosti ako aj nerovností, ktoré nútia ľudí na okraji spoločnosti k bolestivým rozhodnutiam.

Americkí baptisti, ktorí na rozdiel od evanjelikov a katolíkov nezaujímajú oficiálne stanovisko k legislatívnym diskusiám o interrupciách, hovoria o dôležitosti odsúdenia „nezodpovedného sexuálneho správania a aktov násilia, ktoré každoročne prispievajú k veľkému počtu interrupcií.“²⁹ Rovnako odsudzujú útoky na kliniky *Plánovaného rodičovstva* a súcitia s tými, ktorí sa dostali do takejto ťažkej situácie. Sexuálna abstinencia a morálka nie sú zatiaľ predmetom diskusií, no určite by bolo na mieste, aby sa stali ich súčasťou.

Záver

V islamskom etickom právnom systéme je život posvätný, a preto sa musí ctiť a podporovať. Mať deti je zdieľaným právom manželov, a tak by ani jeden z nich nemal tomu druhému – bez opodstatneného dôvodu – upierať naplnenie tohto práva, či už pred alebo po počatí. Antikoncepcia je prípustná, pričom preferované sú bezpečnejšie metódy. Od oplodnenia vajíčka je neprípustné ukončiť tehotenstvo bez vzájomného súhlasu oboch rodičov. Akonáhle plod dosiahne štyridsiaty deň od počatia, interrupcia sa stáva podľa väčšiny učencov zakázanou, pokiaľ neexistuje naliehavá potreba, ktorá by ju v kontexte islamského práva, ospravedlňovala. Po dosiahnutí 120. dňa od počatia sa všetci učenci zhodujú na tom, že ukončenie tehotenstva, v prípade živého plodu, je možné iba v prípade ohrozenia života matky. V opačnom prípade je to protiprávne zabitie plodu: zabitie ne-

²⁸ Ibid.

²⁹ American Baptist Resolution Concerning Abortion And Ministry In The Local Church, 12/87. Online: <http://www.abc-usa.org/wp-content/uploads/2012/06/Abortion-and-Ministry-in-the-Local-Church.pdf>.

narodenej ľudskej bytosti s dušou. V prípade úmrtia plodu uznávajú právni experti interrupciu za prípustnú v ktoromkoľvek bode, pretože duša už v plode nie je prítomná.

Mnohé z vyššie uvedených pojmov, ako napríklad „opodstatnený dôvod“ alebo „naliehavá potreba“ boli definované kvalifikovanými odbornými znalcami s najvyššou mierou odbornosti. Tieto termíny sú veľmi presné a nemali by byť vnímané ako subjektívne pojmy, ktoré si môže každý človek vysvetliť inak. Z tohto dôvodu je vždy pri možnom ukončení tehotenstva potrebná konzultácia s odborníkom, ktorý sa orientuje v islamskom práve, aby sa tak určila opodstatnenosť interrupcie. Úlohou právneho experta je na základe jej/jeho kvalifikácie poskytnúť odborný posudok založený na islamskom práve, ktorý je prispôsobený jedinečnej situácii daného človeka. To je rozdiel medzi *hukm* (zásadový princíp) a *fatwa* (špecifické právne stanovisko).

Čo sa týka politickej diskusie na túto tému, nepodporujeme stanovisko, že antikoncepcia a interrupcia sú kategoricky zakázané, ale ani stanovisko, že matka má na interrupciu neobmedzené právo. Všetky osoby a veci, ktoré Boh stvoril, majú práva, ktoré im zveril. Všetky tieto práva by sa mali zachovať, ak je to možné. Pri konfliktoch práv sú priority určované vo svetle božského zjavenia a prorockého vedenia. Muslimovia by sa mali snažiť o komplexné pochopenie sporných bodov, ktoré berú do úvahy vyššie zmienené špecifiká.

Omar Suleiman
Islám a diskusia o interrupciách

Z anglického originálu preložila
Islamská nadácia na Slovensku (2019)

Vydavateľ:
Islamská nadácia na Slovensku
Pri Suchom mlyne 12
811 04 Bratislava

Titulná fotografia:
Pixabay

Grafická úprava:
Islamská nadácia na Slovensku

Kontakt:
ISLAMONLINE.sk
info@islamonline.sk
+421 944 560 161

ISBN 978-80-570-1186-6

9 788057 011866